

ا. هوروویتس

دایرة المعارف کشاишهاى شطرنج

(جلد ۲) روی لوپس

سیستمهاى بدون a6 3 (دفاع برلین ، دفاع برد ، دفاع شلیمان ، دفاع اشتاینیتس)
سیستمهاى با a6 3 (واریاسیون تعویضی ، واریاسیون جناحی ، واریاسیون کراتس ،
دفاع تاخیری شلیمان ، دفاع نتواشتاینیتس ، دفاع روسی ، دفاع باز ، دفاع بسته)

ترجمه : رضا رضایی - مرتضی رضایی

بِنَامِ خَداونَدِ جَانِ وَخُرُودِ
كَرْزَنْ بَرْتَرَانْدِيَّهُ بَرْكَلْدَزِرَد

دایره المعارف گشايش‌های شطرنج

جلد (۲)

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

۱. هوروویتس

مترجمین

رضا رضایی - مرتضی رضایی

انتشارات فرزین

سرشناسه	: هوروویتس، ایزراخیل، ۱۹۲۹ م.
عنوان و نام پدیدآور	: دایره المعارف گشایش‌های شطرنج ۱. هوروویتس؛ ترجمه رضا رضایی، مرتضی رضایی.
مشخصات نشر	: تهران: فرزین، ۱۳۷۵.
مشخصات ظاهری	: ج: مصور.
شابک	: قدر: ۷-۴۵-۶۲۵۶-۹۶۴-۰۰۰۰۶-۴-X؛ ۹۶۴-۹۰۰۰۶-۴-۴-۰۰۰۰۶-۴۰۰۰؛ ۹۶۴-۶۲۵۶-۲۲-۹-۶۵۰۰، ۹۶۴-۶۲۵۶-۲۲-۹-۶۵۰۰ ریال (ج. ۲)؛ ۱۷۰۰۰ ریال (ج. ۴)؛ ۱۷۵۰۰ ریال (ج. ۳)؛ ۹۷۸-۹۶۴-۹۰۰۰۶-۴-۰ ج. ۲، چاپ دوم؛ ۹۷۸-۹۶۴-۶۲۵۶-۰۵-۷ ج. ۱، چاپ دوم؛ ۹۷۸-۹۶۴-۶۲۵۶-۰۵-۷ ریال (ج. ۴).
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Chess opening: theory and practice.
یادداشت	: ج. ۲، (چاپ اول: ۱۳۷۷)، ج. ۳ (چاپ اول: ۱۳۷۸)، ج. ۴ (چاپ اول: ۱۳۸۰)، ج. ۱ (چاپ دوم: ۱۳۹۶) (فیبا).
مندرجات	: ج. ۲ (چاپ دوم: ۱۳۹۷) (فیبا).
موضوع	: شطرنج — شروع بازی.
شناسه افزوده	: رضایی، رضا، ۱۳۲۵—متترجم، رضایی، مرتضی، ۱۳۴۱—متترجم.
ردیه بندی کنگره	: ۱۳۷۵: GV ۱۴۵۰ ه. ۹ د ۲ ۲۰۱۳
ردیه بندی دیوبی	: ۷۹۴/۱۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۷-۱۸۰۴۰

ACHMAZ
فروشگاه تخصصی شطرنج
فرزین
انتشارات فرزین

دایره المعارف گشایش‌های شطرنج (جلد دوم)

WWW.ACHMAZSTORE.IR

نویسنده: ا. هوروویتس

متترجمین: رضا رضایی - مرتضی رضایی

شمارگان: ۱۰۰ جلد

چاپ و صحافی: طیف نگار

نوبت چاپ: دوم ۱۳۹۷

بها: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۲۵۶-۰۵-۷

ISBN: 978-964-6256-05-7

انتشارات فرزین: خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دانشگاه، شماره ۱۷۴

تلفن فروشگاه: ۰۶۴۶۲۴۰۶ - ۶۶۴۶۲۴۰۶

۶۶۱۷۵۸۷۴

به نام خداوند جاز و خرد

پیشگفتار

می‌گویند که کهنترین اثر درباره گشايشهای شطرنج مطلبی است سی صفحه‌ای از مؤلفی ناشناس که در سال ۱۴۹۰ میلادی نوشته شده است. در این نوشته قدیمی، گشايشهایی چون دفاع پتروف، دفاع فیلیدور، روی لوپس، جوئکو پیانو، گشايش انگلیسی، و گشايش برد، بررسی شده است، لیکن این نوشته بیشتر به لحاظ قدمتی که دارد جالب توجه است.

تا پیش از تألیف متن فوق، قواعد بازی شطرنج با قواعد کنونی تفاوت داشت. مثلاً قلعه رفتن در کار نبود، شاه در طول بازی یک بار حق داشت که مانند اسب حرکت کند، پیاده نمی‌توانست در حرکت اول خود دو خانه جلو برود، و وزیر نه تنها نیروی فعلی اش را نداشت بلکه خیلی هم ضعیف بود.

پس از متن سال ۱۴۹۰، متنهای دیگری به قلم وینستس (۱۴۹۵)، لوستا (۱۴۹۷)، دامیانو (۱۵۱۲)، روی لوپس (۱۵۶۱)، پولریو (۱۵۹۰)، کاپیتان برتین (۱۷۳۵) و فیلیدور (۱۷۴۹) درباره گشايشها نوشته شد. این آثار زمینه را برای کارهای جامعتر فراهم کردند. کتاب راهنمای بیلگوئر تا مدت‌ها کتاب مرجع به شمار می‌رفت اما بعدها جزوها و کتابهای متعددی در سراسر جهان منتشر شد که به طور اخض و جدی به گشايشها می‌پرداختند، تا آنکه کار به جایی کشید که دایرة المعارفهایی در این زمینه منتشر شد، که معروفترین و مهمترین آنها دایرة المعارف پنج جلدی گشايشهای شطرنج است که بیشتر شطرنج‌بازان از آن استفاده می‌کنند.

لیکن شطرنج‌بازان به متونی که گشايشها و ایده‌های گشايشها را شرح دهد نیاز دارند. کتابی که در دست دارید این نیاز را تأمین می‌کند. در شرح هر گشايش، از ایده‌های کلی و مسائل عملی آن گشايش به تفصیل سخن رفته است، و انواع واریاسیونها و شاخه‌های اصلی در اختیار خواننده علاقه‌مند قرار گرفته است، و در ضمن با ذکر مثالهایی از بازی شطرنج‌بازان برجسته در مسابقات مختلف، به تفهیم مطالب کمک شده است.

منظور از گشايش، الگوهای خاصی است که در حرکتهای اوليه شکل می‌گيرد. نام گشايشها از محل یا مسابقه‌ای که این گشايشها نخستین بار در آنها دیده شده است یا از نام شطرنج‌بازانی که نخستین بار آنها را بازی کرده یا رواج داده‌اند گرفته شده است. چه بسا گشايشها که از بوته زمان سربلند خارج نشده‌اند و چه بسا گشايشها که با گذشت ایام تداول و محبوبیت بیشتری کسب کرده‌اند. گشايشهایی که در کتاب حاضر مورد بحث قرار گرفته‌اند یا

هنوز در مسابقات رواج دارند و یا دانستن آنها برای شطرنجبازان ضروری است (ولو آنکه کمتر در بازیهای عملی رخ نمایند).

شیوه کار در مجموعه حاضر به این صورت است که ابتدا پوزیسیون اصلی گشايش ارائه می شود و بخش تئوریک درباره آن صورت می گیرد. سپس هر گشايش در سه قسمت آنالیز می شود: واریاسیونهای تئوریک، واریاسیونهای عملی، و واریاسیونهای تکمیلی. در واریاسیونهای تئوریک، ایده های نهانی و هدفهای گشايش شرح داده می شود. در واریاسیونهای عملی، شاخه هایی که در مسابقات بازی شده اند و به تجربه محک خوردده اند آمده است. در واریاسیونهای تکمیلی، شاخه های فرعی و کم رواج تر ارائه شده اند.

علاوه بر اینها، بازیهایی از شطرنجبازان بر جسته در مسابقات مهم به طور کامل در معرض دید خوانندگان قرار گرفته است تا با بررسی آنها زوایای بیشتری آشکار شود.

لازم به تذکر است که در کتاب حاضر علامت \pm به معنی بازی بهتر برای سفید، علامت \mp به معنی بازی بهتر برای سیاه، و علامت $=$ به معنی تعادل تقریبی است، و تعبیر دیگری از این علامت در کتاب حاضر نباید صورت گیرد. خوانندگان توجه داشته باشند که شاخه ها و واریاسیونهایی که در کتابهای گشايش ارائه می شوند صرفاً راهنمای یاری رسان شطرنجبازان اند، نه احکام بی خدشه و فرمولهای آهنینی که توان از آنها تخطی کرد. هر چه تجربه عملی شطرنجباز بیشتر شود، بهتر در می یابد که صرفاً فراگیری طوطی وار واریاسیونها کارساز نیست بلکه فهم ایده ها و اصول حاکم در گشايشها اهمیت بیشتری دارد.

کتاب حاضر، دومین جلد از مجموعه ای است که مهمترین گشايشهای شطرنج را در بر می گیرد. جلد نخست (چاپ ۱۳۷۵) به گشايش فیل، بازی مرکزی، گامبی دانمارکی، بازی چهاراسب، جوئنکوپیانو، گشايشهای نامعمول، گامبی شاه، و دفاع پتروف اختصاص داشت. در کتاب حاضر، چنان که از فهرست پیداست، تعدادی از شاخه های مهم بازی اسپانیایی یا روی لوپس بررسی شده است. در مجلدات بعدی، به گشايشهایی چون گشايش اسکاتلندي، دفاع دو اسب، بازی وینی، دفاع آخین، بازی متقابل مرکزی، دفاع کارو - کان، دفاع فرانسوی، دفاع نیمز و ویچ، دفاع پیرک، و دفاع سیسیلی می پردازیم. البته همه این گشايشها، گشايشهای پادشاه هستند و بعد از ۱.۰۴ امکان بروز دارند. گشايشهای مهم پادشاه وزیر (بعد از ۱.۰۴)، واریاسیون منهتن، دفاع ارتدوکس، دفاع اسلاو، دفاع تاراش، دفاع بنوی، دفاع بوداپست، دفاع هلندی، دفاع گرونفلد، دفاع هندی شاه، دفاع نیمز و هندی، و دفاع هندی وزیر در مجلداتی دیگر در آینده تقدیم علاقه مندان خواهد شد.

گشايشهایی چون گشايش برد، گشايش انگلیسی، هندی معکوس، سیستم رتی و غیره نیز در برنامه کار ناشر و مترجم حاضر قرار دارد. به این امید که در نهایت مجموعه ای نسبتاً کامل از مهمترین گشايشهای شطرنج به زبان فارسی در اختیار شطرنجبازان ایران قرار گیرد.

فهرست

فصل ۹	روی لوپس	
الف) سیستمهای بدون a6...3	الف) سیستمهای بدون a6...3	
(۷) ۱۳۷	دفاع برلین ۱	بخش ۱
(۱۰) ۱۴۰	دفاع برلین ۲	بخش ۲
(۱۱) ۱۴۱	دفاع کوردل	بخش ۳
(۱۹) ۱۴۹	دفاع برد	بخش ۴
(۲۳) ۱۵۳	دفاع شلیمان	بخش ۵
(۲۷) ۱۵۷	دفاع اشتاینیتس ۱	بخش ۶
(۳۳) ۱۶۳	دفاع اشتاینیتس ۲	بخش ۷
(۳۹) ۱۶۹	دفاع اشتاینیتس ۳	بخش ۸
(۴۳) ۱۷۳ 3....a6	
(۴۷) ۱۷۷ 3....a6	
(۵۳) ۱۸۳	واریاسیون تعویضی	بخش ۹
(۵۵) ۱۸۵	واریاسیون جناحی	بخش ۱۰
(۵۹) ۱۸۹	واریاسیون گراتسی شطرنج	بخش ۱۱
(۶۳) ۱۹۳	دفاع تأخیری شلیمان	بخش ۱۲
(۶۹) ۱۹۹	دفاع ن Shaw اشتاینیتس	بخش ۱۳
(۷۷) ۲۰۷	دفاع روسی	بخش ۱۴
(۹۳) ۲۲۳	دفاع باز ۱	بخش ۱۵
(۱۰۱) ۲۳۱	دفاع باز ۲	بخش ۱۶
(۱۰۵) ۲۳۵	دفاع باز ۳	بخش ۱۷
(۱۱۷) ۲۴۷	دفاع باز، واریاسیون ایتالیایی	بخش ۱۸
(۱۲۳) ۲۵۳	دفاع باز، واریاسیون کریس	بخش ۱۹
(۱۲۹) ۲۵۹	دفاع بسته، واریاسیون کلاسیک	بخش ۲۰
(۱۳۷) ۲۶۷	دفاع بسته، واریاسیون حمله متقابل مرکزی	بخش ۲۱
(۱۵۵) ۲۸۵	دفاع بسته، واریاسیون پیلنیک	بخش ۲۲
(۱۶۱) ۲۹۱	دفاع بسته، گامبی مارشال	بخش ۲۳
(۱۶۷) ۲۹۷	دفاع بسته، واریاسیون انگلیسی	بخش ۲۴
(۱۷۵) ۳۰۵	دفاع بسته، واریاسیون انگلیسی گامبی مارشال	بخش ۲۵

فصل ۹

روی لوپس

روی لوپس گشايشى است که به يك روحانى اسپانيايى به نام روی لوپس منسوب است. او اهل سافرا (استرامادورا) بود. در اواسط قرن شانزدهم نوشته‌ای را به چاپ رساند که نتایج پژوهشهاي او را در عرصه گشايشها ارائه مى داد. البته نخستين بار نويسنده دست نوشته‌هاي گوتينگن (۱۴۹۰) بود که به اين گشايش توجه کرد و بعدها بود که نويسندگانی از جمله لوپس آن را تجزيه و تحليل کردند. با وجود اين، تا اواسط قرن گذشته به ندرت کسی روی لوپس را بازی مى کرد. نخستين کسی که امکانات آن را کشف کرد تحليلگر روس، یانیش، بود که در سالهای ۱۸۴۲ - ۱۸۶۸ دست به تحليل انتقادی اين گشايش زد. امروزه در مسابقات از اين گشايش به صورت يك گشايش "قابل اعتماد قدیمي" استفاده مى شود زیرا منطق درونی آن به سهولت قابل درک است و از لحاظ تهدیدهای تاکتیکی در ترکیب با هدفهای استراتژیکی بسیار غنی است و صاحبان تخیل پربار از آن استقبال می کنند.

همانند تمام گشايشها، در روی لوپس نيز نبرد برسر کنترل مرکز و خانه‌های e5، d4، e4 و d5 است. اما در اين گشايش سفيد با حرکت سوم خود يعني $b5 \checkmark 3.$ مستقیماً و به سرعت اين نبرد را شروع مى کند. سفيد با يك سلسله حرکات حادّ به قصد تضعيف کنترل سياه بر e5 سعى در تسلط بر مرکز دارد. اگر سفيد به اين هدف برسد صرفاً يك پیروزی روانی کسب نکرده است بلکه مى تواند پوزيسیون خود را هردم بهتر و پوزيسیون حریف را هردم بدتر کند.

سياه اگر از مسائل موجود شناخت کافي داشته باشد مى تواند مرکز را دست نخورده نگه دارد اما برای پيش بینی و خنثی کردن طرحهای تاکتیکی و استراتژیکی سفيد باید بازی خود را خيلي دقیق طراحی کند.

برای درک مکانیسم ساده آغاز کار و پی بردن به ویژگیهای مهم این گشايش، بد نیست حرکتهای اولیه دفاع بسته را در روی لوپس مرور کنیم.

1.e4

سفید کنترل خانه مرکزی d5 و خانه نیمه مرکزی f5 را به دست می گيرد.
1...e5 2. $\checkmark f3$

باز هم حمله به خانه‌های مرکزی و به ویژه پیاده e سیاه.

2... $\Box c6$

سیاه از پیاده e دفاع می‌کند و سهم خود را در مرکز نگه می‌دارد.

3... $\Box b5$
3... تهدید

آغاز روی لوپس. سفید بار دیگر به طور غیرمستقیم به پیاده e سیاه حمله کرده است. تهدید

3... $a6$

سیاه تهدید سفید را ندیده می‌گیرد یا اصولاً آن را تهدید قلمداد نمی‌کند.

4... $\Box a4$

چرا سفید $4. \Box \times c6$ و بعد $5. \Box \times e5$ نمی‌کند؟ پس از

$\Box d4!$

4... $\Box \times c6$ $d \times c6$ 5. $\Box \times e5$ سیاه همزمان به اسب و پیاده e سفید حمله می‌کند و پیاده‌اش را پس می‌گیرد. سیاه با "دونفل" برتری گشايشی جزئی کسب می‌کند. پس هدف حرکت $3. \Box b5$ چیست؟ توجه کنید که ترکیب مقابل سیاه فقط به دلیل بی دفاع بودن پیاده شاه سفید امکان‌پذیر شد. اگر پیاده شاه سفید دفاع داشته باشد تهدید علیه پیاده شاه سیاه کاملاً جدی خواهد بود. از این رو، سفید فیل را عقب می‌کشد و گرفتن اسب را تا موقعی که تهدید گرفتن $e5$ واقعی شود به تأخیر می‌اندازد.

4... $\Box f6$

سیاه با فشار در مرکز مهره‌اش را گسترش می‌دهد و به پیاده شاه سفید حمله می‌کند. هنوز سیاه از تهدید $6. \Box \times f6$ سفید هراسی ندارد، زیرا موقعیت قبلی هنوز برقرار است.

5.0-0

حالا سفید است که حمله به پیاده $e4$ را ندیده می‌گیرد. چرا؟ در درجه اول به خاطر اینکه می‌خواهد رخ جناح شاه را فعال کند و شاه خود را به جای امن ببرد. ضمناً سیاه نمی‌تواند با $3... \Box \times e4$ پیاده بگیرد زیرا سفید با $6. \Box e1$ یا $6. d4$ نه تنها پیاده را پس می‌گیرد بلکه برتری قرار دارد که اسب او پس از $5... \Box \times e4$ ، و آچمزی در ستون e برای او آزاردهنده خواهد بود. پس سیاه ضمن اینکه گسترش می‌دهد ستون شاه را هم می‌بندد. حالا $6... \Box \times e4$ یک تهدید است.

6. $\Box e1$

نمی‌تواند با حمله متقابل پیاده‌اش را پس بگیرد؛ از این رو، باید تهدید سفید را دفع کند.

باز هم حمله به خانه‌های مرکزی و به ویژه پیاده e سیاه.

2...D6
سیاه از پیاده e دفاع می‌کند و سهم خود را در مرکز نگه می‌دارد.

3...b5
آغاز روی لوپس. سفید بار دیگر به طور غیرمستقیم به پیاده e سیاه حمله کرده است. تهدید است.

3...a6
سیاه تهدید سفید را ندیده می‌گیرد یا اصولاً آن را تهدید قلمداد نمی‌کند.

4...a4
چرا سفید 4. C6xQ و بعد 5. QxQ نمی‌کند؟ پس از

4.QxQ dxc6 5.Qxe5 ♔d4!

سیاه همزمان به اسب و پیاده e سفید حمله می‌کند و پیاده‌اش را پس می‌گیرد. سیاه با "دو فیل" برتری گشايشی جزئی کسب می‌کند. پس هدف حرکت 3. ♔b5 چیست؟ توجه کنید که ترکب متقابل سیاه فقط به دلیل بی‌دفاع بودن پیاده شاه سفید امکان‌پذیر شد. اگر پیاده شاه سفید دفاع داشته باشد تهدید علیه پیاده شاه سیاه کاملاً جدی خواهد بود. از این رو، سفید فیل را غلب می‌کشد و گرفتن اسب را تا موقعی که تهدید گرفتن 5 e5 واقعی شود به تأخیر می‌اندازد.

4...Qf6
سیاه با فشار در مرکز مهره‌اش را گسترش می‌دهد و به پیاده شاه سفید حمله می‌کند. هنوز سیاه از تهدید 6.QxQ سفید هراسی ندارد، زیرا موقعیت قبلی هنوز برقرار است.

5.0-0
حالا سفید است که حمله به پیاده e4 را ندیده می‌گیرد. چرا؟ در درجه اول به خاطر اینکه می‌خواهد رخ جناح شاه را فعال کند و شاه خود را به جای امن ببرد. ضمناً سیاه نمی‌تواند با 3...Qxe4 پیاده بگیرد زیرا سفید با 6. ♔e1 یا 6.d4 نه تنها پیاده را پس می‌گیرد بلکه برتری پوزیسیونی کسب می‌کند. مستبله سیاه بی‌حفظ بودن شاه اوست. شاه او در 8 e8 در همان ستونی قرار دارد که اسب او پس از 5...Qxe4، و آچمزی در ستون e برای او آزاردهنده خواهد بود. پس

5...Qe7
سیاه ضمن اینکه گسترش می‌دهد ستون شاه را هم می‌بندد. حالا 6.Qxe4... 6...Q... یک تهدید است.

6.Qe1
سفید از پیاده شاه دفاع می‌کند و حالا تهدید 6.QxQ و بعد 5.Qxe5 کاملاً جدی است. سیاه دیگر نمی‌تواند با حمله متقابل پیاده‌اش را پس بگیرد؛ از این رو، باید تهدید سفید را دفع کند.

در این مرحله حرکتهای 6... $\mathbb{Q}e2$, 6... $\mathbb{Q}c3$ و 6... $\mathbb{Q}d3$ با نیز سیاه را ناچار به دفع تهدید می‌کند.

6...b5

سیاه تهدید 6... $\mathbb{Q}b6$ را دفع کرده است.

7. $\mathbb{Q}b3$ d6

به طور مختصر با نگاتیکی و نهفته مرحله اول این گشایش آشنا شده‌ایم. سیاه می‌تواند در دفاع بسته روی لوپس پیاده e5 خود را حفظ کند.

وقتی سیاه نتواند پیاده شاه را حفظ کند و مجبور به تعویض آن شود (چنانکه در بعضی از واریاسیونها پیش می‌آید) برتری استراتژیک از آن سفید می‌شود.
مثلاً در دفاع اشتاینیتس روی لوپس پس از حرکات

1.e4 e5 2. $\mathbb{Q}f3$ $\mathbb{Q}c6$ 3. $\mathbb{Q}b5$ d6 4.d4 $\mathbb{Q}d7$ 5. $\mathbb{Q}c3$ $\mathbb{Q}f6$ 6.O-O $\mathbb{Q}e7$

7. $\mathbb{Q}e1$

سیاه ناچار است با حرکت 7...e5xd4 مرکز را به سفید واگذارد. در غیراین صورت یک پیاده از دست می‌دهد. در بازی تاراش - مارکو، ۱۸۹۲، سیاه قربانی یک ترکیب دور و دراز شد که بعداً دام تاراش نام گرفت. او ۷...O-O بازی کرد و بازی چنین ادامه یافت:

8. $\mathbb{Q}xc6$ $\mathbb{Q}xc6$ 9.dxe5 dxe5 10. $\mathbb{W}xd8$ $\mathbb{Q}axd8$ 11. $\mathbb{Q}xe5$ $\mathbb{Q}xe4$
12. $\mathbb{Q}xe4$ $\mathbb{Q}xe4$ 13. $\mathbb{Q}d3$ f5 14.f3 $\mathbb{Q}c5+$ 15. $\mathbb{Q}xc5$ $\mathbb{Q}xc5$ 16. $\mathbb{Q}g5$
 $\mathbb{Q}d5$ 17. $\mathbb{Q}e7$ $\mathbb{Q}e8$ 18.c4!

فروشگاه تخصصی شطرنج

و سفید یک سوار می‌گیرد. در این شاخه پس از

10... $\mathbb{Q}fxd8$ 11. $\mathbb{Q}xe5$ $\mathbb{Q}xe4$ 12. $\mathbb{Q}xe4$ 13. $\mathbb{Q}d3$ f5 14.f3 $\mathbb{Q}c5+$
15. $\mathbb{Q}f1$

پوزیسیون سفید برنده است.

در شاخه فوق سیاه ناگزیر است 7...e5xd4 بازی کند و سفید با 8. $\mathbb{Q}xd4$ پاسخ می‌دهد.
در پوزیسیون حاصل پیاده e4 فشار بیشتری بر مرکز وارد می‌کند تا d6. وانگهی پیاده f سفید که دیگر پیاده e5 سیاه سر راهش نیست آزادانه می‌تواند پیشروی کند و به حمله علیه شاه سیاه ملحق شود.

این دو مثال تا حدودی کلیات روی لوپس را نشان می‌دهد. این گشایش چنان محبوب است که هزاران بازی در آن انجام شده است. گاه ایده‌ها یا اصلاحات جدیدی نیز رخ می‌نماید. ما برای تسهیل بررسی روی لوپس این گشایش را دو گروه کرده‌ایم:

الف) سیستمهای بدون 3...a6 و

ب) سیستمهای با 3...a6

الف) سیسمتهای بدون 3...a6

نیازی به تأکید دوباره نیست که هدف استراتژیکی اصلی سیاه در روی لوپس حفظ پیاده a5 است. تعویض این پیاده با پیاده d5 سفید در واقع تفویض یک برتری هرچند مختصر اماً دائمی و مسلم به سفید است. در تقریباً همه شاخهایی که سیاه 3...a6 را انجام نمی‌دهد، دیر یا زود به این تعویض تن در خواهد داد. از این رو، واضح است که بین این حرکت و حفظ پیاده شاه رابطه مستقیمی وجود دارد. علتش این است که سیاه می‌تواند فیل سفید را در لحظه مقتضی دور کند. البته با 3...a6 و بعد b5... تا حدودی ساختمان پیاده‌ای سیاه در جناح وزیر تضعیف می‌شود اماً بدیهی است که اهمیت حفظ مرکز به مراتب بیشتر است.

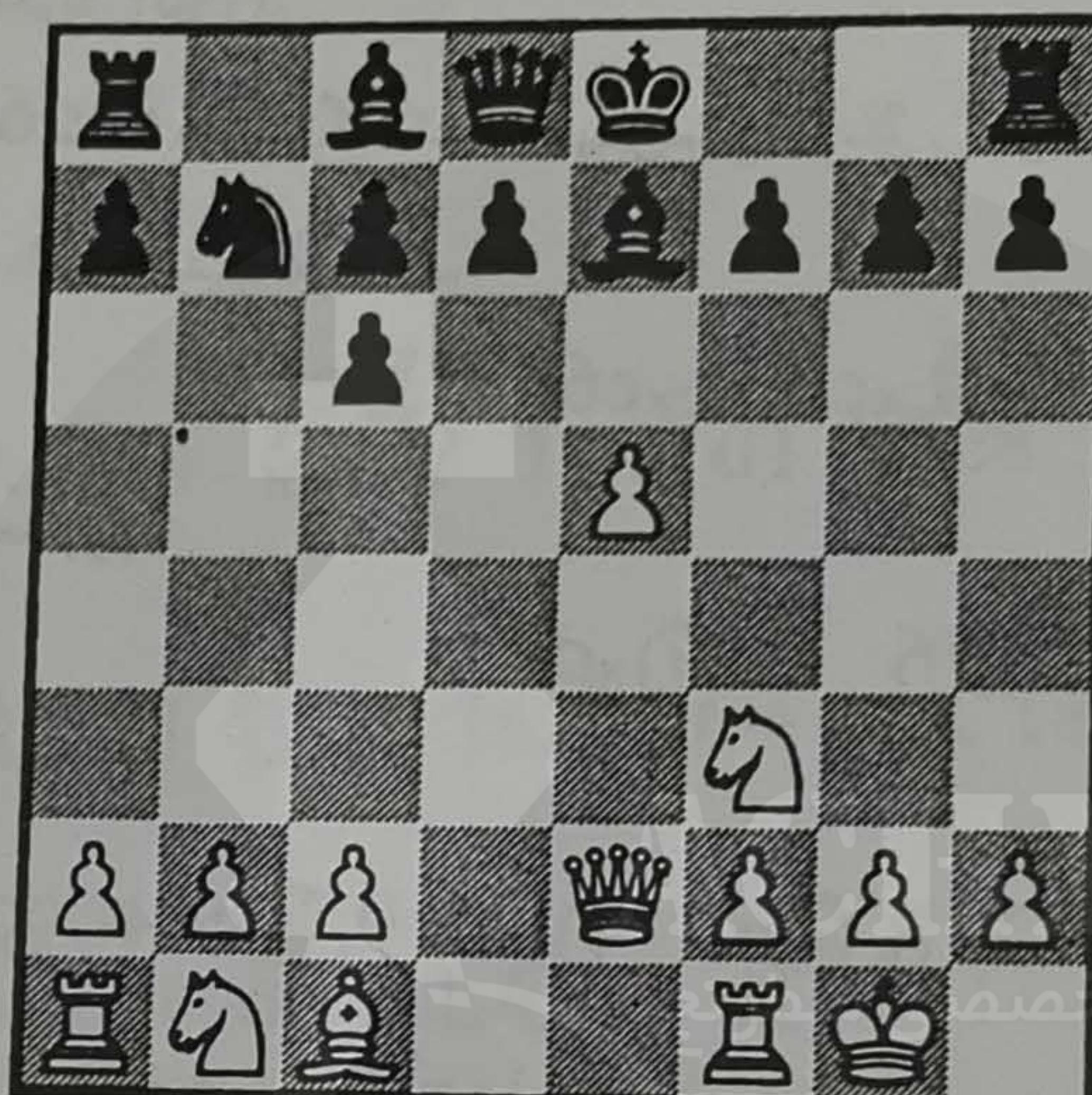
ACHMAZ
فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

بخش ۱

دفاع برلین ۱

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4.O-O^(۱) ♘xe4^(۲) 5.d4^(۳) ♗e7!^(۴)
 6.♔e2 ♘d6^(۵) 7.♗x c6 b×c6^(۶) 8.d×e5^(۷) ♘b7^(۸)

پوزیسیون اصلی ۱

(۱). حرکت 4.d4 که توسط باری بررسی شده، نسبت به حرکت 4.O-O ضعیفتر است.

4.d4 e×d4 5.O-O ♗e7 6.♔e2 O-O 7.e5 ♘e8
 8.♗d1 d5 9.c3 ♗f5 10.c×d4 ♘b4 11.♘a3 c6
 12.♗a4 =

در این شاخه ادامه زیر برای سیاه راحتتر است:

9.♗x c6 b×c6 10.♘x d4 ♔d7 11.♘c3 c5 12.♘b3 c6
 13.♘a4 c4 =

(باری - لاسکر، ۱۹۰۳).

در ادامه
 9...d×c3 (9...♗f5) 10.♘x c3 ♗e6 11.♘c4
 ♘b4 12.a3 ♔c8 13.♘b3

سفید پیاده را پس می‌گرد ضمن آنکه پوزیسیون برتری دارد.

(۲). اولین حرکت دفاع برلین که در نیمة دوم قرن نوزدهم رایج بود. حرکت ۵... $\mathbb{Q}c5$ ۴ با تبدیل حرکات در پوزیسیون اصلی ۳ (بخش ۳) آمده است.

(۳). ادامه ضعیفتر عبارت است از

5. $\mathbb{E}e1$ $\mathbb{Q}d6$ 6. $\mathbb{Q} \times e5$ $\mathbb{Q}e7$

(نگاه کنید به بازی شماره ۴)

7. $\mathbb{Q}f1$ O-O 8. d4 $\mathbb{Q}f5$ 9. c3 $\mathbb{Q} \times e5$ 10. $\mathbb{E} \times e5$ d6

11. $\mathbb{E}e1$ d5 =

(ایوکوف - وید، بلگراد ۱۹۵۴).

(۴). برای حرکت ۵... $\mathbb{Q}d6$ ۴ نگاه کنید به پوزیسیون اصلی ۲، بخش ۲.

(۵). حرکت 6...d5 ضعیفتر است زیرا

7. $\mathbb{Q} \times e5$ $\mathbb{Q}d7$ 8. $\mathbb{Q} \times c6$ b×c6 9. $\mathbb{E}e1$

و سیاه نمی‌تواند قلعه بزود:

9...O-O 10. f3 $\mathbb{Q}f6$ 11. $\mathbb{Q} \times d7$

ادامه

6...f5 7. d×e5 O-O 8. $\mathbb{Q}c3$ $\mathbb{Q} \times c3$ 9. $\mathbb{W}c4+$ $\mathbb{W}h8$ 10. $\mathbb{W} \times c3$

برای سیاه به علت عدم گسترش در جناح وزیر مشکل است.

(۶). پس از

7...d×c6 8. d×e5 $\mathbb{Q}f5$ 9. $\mathbb{E}d1$ $\mathbb{Q}d7$ 10. e6! f×e6
11. $\mathbb{Q}e5$ $\mathbb{Q}d6$ 12. $\mathbb{W}h5+$ g6 13. $\mathbb{Q} \times g6$ $\mathbb{Q}g7$ 14. $\mathbb{W}h6$
 $\mathbb{Q}f5$ 15. $\mathbb{W}h3$ $\mathbb{E}g8$ 16. $\mathbb{W} \times h7$ $\mathbb{E}g7$ 17. $\mathbb{W}h5$ $\mathbb{W}f6$

18. $\mathbb{Q}e5+$

18. $\mathbb{Q}h4+$ $\mathbb{W}e7$ 19. $\mathbb{Q} \times f5$ e×f5 20. $\mathbb{E}e1+$ (ادامه)

به سیاه شانسهای کافی برای حمله مقابل می‌دهد)

18... $\mathbb{W}e7$ 19. $\mathbb{Q}g4$ $\mathbb{W}g6$ 20. $\mathbb{W} \times g6$ $\mathbb{E} \times g6$ 21. h3

با برتری واضح برای سفید.

(۷). سفید پس از

8. $\mathbb{Q} \times e5$ O-O 9. $\mathbb{Q}d2$ $\mathbb{E}e8$ 10. $\mathbb{W}d3$ f6 11. $\mathbb{Q}ef3$ $\mathbb{Q}f7$
چیزی به دست نمی‌آورد.

ACHMAZ
فروشگاه تخصصی شترنج

WWW.ACHMAZ.IR

فرزین

ISBN 978-964-6256-05-7 ۹۷۸-۹۶۴-۶۲۵۶-۰۵-۷ شابک

فروشگاه: خیابان اطلاعات، استادی خیابان دانشگاه، شماره ۱۷۴

تلفن: ۰۶۰۴۶۲۴۰۶ - دفتر مرکزی: ۰۶۰۱۷۵۸۷۴